

Καλαρρυτιώτικα Νέα

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "Η ΠΙΝΔΟΣ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 1991 * ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 34 * ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΝΣΗ: ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 Τ.Κ. 453 33 — ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

« Η Π Ι Ν Δ Ο Σ »

ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Διεύθυνση: Λαμποβιτιάδη 3

Πληροφορίες στα τηλέφωνα: 25561 - 37.440

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ιωάννινα 20 Απριλίου 1991

Αριθ. Πρωτ. 2

Εξοχώτατον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως
ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΝ
Μέγαρον Μαξίμου - Αθήνα

Κοινοποίηση: 1) Εξ. Πρόεδρον της Δημοκρατίας ΚΩΝ/ΝΟΝ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΝ

2) Εξ. Υπουργόν Δημοσίων έργων ΣΤΕΦΑΝΟΝ ΜΑΝΟΝ

3) κ. Περιφερειάρχην Ηπείρου

4) κ. Νομάρχην Ιωαννίνων

5) κ. Βουλευτάς Ν. Ιωαννίνων

6) κ. Πρόεδρον Κοινότητος Καλαρρυτών

7) κ. Πρόεδρον Καλαρρυτιωτών Αθηνών

8) κ. Πρόεδρον Καλαρρυτιωτών Λαρίσης

Θέμα: Τοποθέτηση γέφυρας Καλαρρυτινού ποταμού

Τη στιγμή που δεν έχει μείνει μαντρί για μαντρί χωρίς αυτοκινητόδρομο στη χώρα μας το Ιστορικό και πολιτιστικό κεφαλοχώρι ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ του νομού Ιωαννίνων «τα Αμπελάκια της Ηπείρου» παραμένουν χωρίς οδική σύνδεση με τα Ιωάννινα.

Υπάρχει αυτή την ώρα δρόμος (φυσικά χωματόδρομος) από Ιωάννινα προς το ποτάμι Καλαρρυτινό και από Καλαρρυτινούς μέχρι το ποτάμι. Λείπει η γέφυρα. Για να γίνει χρειάζεται δυό βάθρα και μιά γέφυρα σιδερένια του στρατού, που μας υποσχέθηκε το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης ότι θα μας δώσει.

Αυτή η εκκρεμότητα έχει δύο (2) ολόκληρα χρόνια στο στάδιο των υποσχέσεων των αρμοδίων. Μέχρι τώρα τίποτε δεν έγινε σε θέμα μιάς ορεινής περιοχής της Πίνδου μας.

Γι' αυτό, εξοχώτατε κ. Πρόεδρε της Κυβερνήσεως, σας παρακαλούμε θερμός να μεριμνήσετε να δοθούν τέρμα στα βάσανα του πονεμένου ορεινού πληθυσμού μας. Έτσι θα παύσει η ταλαιπωρία σαράντα (40) οικογενειών που παραμένουν ακόμη μονίμως στους Καλαρρυτινούς και 350 οικογενειών Καλαρρυτιωτών, που εργάζονται και μένουν στα Ιωάννινα, αλλ' αδυνατούν να ανεβαίνουν στο βió τους στο χωριό. Ακόμη στις 6.000 (έξι χιλιάδες) Καλαρρυτιώτες, που ζούν και εργάζονται στον Ελλαδικό και εξωελλαδικό χώρο και έχουν καημό να φέρουν τα παιδιά τους στη γενέτειρά.

Βέβαιοι για τις θετικές σας ενέργειες σας ευχαριστούμε.

Με εξαιρετική τιμή και ευγνωμοσύνη.

Γιά το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΦΑΣΟΥΛΑΣ

Η Γεν. Γραμματέας

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗ

Εμείς και ο τόπος μας

Η ΜΑΓΕΙΑ ΤΟΥ ΠΡΩΙΝΟΥ ΣΤΟ ΜΠΕΡΟ

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ (τ. Λυκειάρχης)

σκαν αμέριμνα στις γύρω πλαγιές της Παναγίας, του Προφήτη Ηλία και της Καμάρας πλούτιζαν την βιωματική αυτή πραγματικότητα με διέξοδο από τον αλύτρωτο κόσμο της βιοπάλης που κρύβουμε μέσα μας.

Με πορεία λίγων μέτρων βρισκόμαστε κάτω από τα βαθύσκια πλατάνια της βρύσης του Μπερού. Ξεδιψάσαμε από το τρεχούμενο νερό της κρυόβρυσης και νιώσαμε ανάλαφροι, ξέμακρα από τα καθημερινά βάσανα της ζωής. Καθαρίσαμε την ποτίσρα των ζώων για να δώσουμε ένα αυθόρμητο στίγμα της πολιτιστικής μας παρουσίας. Δεν είμαστε παθητικό κάτοπτρο ενός όμορφου φυσικού κόσμου, αλλά και υπάρξεις ζωντανές που με ανύπαρκτη μέσα δώσαμε στον τόπο ελάχιστο νόημα στην επίσκεψή μας.

Μετά καθήσαμε πάνω σε πέτρες κάτω από τον πλάτανο σε κυκλικό σχήμα. Στο βάθος ανατολικά οι κορυφές της Κακαρδίτσας, της ορο-

σειράς της Πίνδου αγκάλιαζαν τον ουρανό, κομμάτι του ουρανού, όσο αφήναν οι φυλλωσιές του πλάτανου να δούμε. Ο φρέσκος ουρανός, με έντονο γαλανό χιτώνα, χάιδεε τους γκριζόβραχους με διακριτικότητα και αγάπη.

Η πρωινή μαγεία στους παλιότερους ξυπνούσε αναμνήσεις, που επικάλυπταν την τωρινή ομορφιά με άλλες εμπειρίες κάποιων άλλων καιρών. Πολλοί δεν άντεξαν στον πειρασμό του χθές και διηγόταν περιστατικά παλιά. Καθένας κάτι ξεχωριστό, κάτι όμορφο και ουσιαστικό, γεμάτο ανθρωπιά είχε να πεί όχι για το σκότωμα της ώρας, αλλά ως μιά εσωτερική ανάγκη.

Οι νεώτεροι περισσότερο πρόσεχαν την αποκάλυψη του γύρω κόσμου παρά τις διηγήσεις των παλιότερων. Εντύπωση τους έκαναν «αυτά που ο χρόνος και το βέβηλο χέρι του ανθρώπου σέβονται» όπως σωστά παρατήρησαν.

Στην καθαρή ποτίσρα κατέβαι-

ναν αργά, νωχελικά οι αγελάδες του χωριού να σβήσουν τη δίψα τους. Η παρουσία μας τις ξάφνιασε. Μας κοίταζαν με τα μεγάλα, εκφραστικά, όμορφα μάτια τους και ίσως διερωτώνταν στα μονογρίσματά τους, πως ανακαλύψαμε τη φύση στην εποχή μας μετά από τα ζώα. Είδαν το πρόσωπο της φύσης, το γνώρισαν, το έζησαν πρώτα τα ζωντανά και μετά οι άνθρωποι στον καιρό μας!!

Οι γυναίκες είχαν στρώσει το τραπέζι για κολατσιό. Κάναμε το σταυρό μας και αρχίσαμε να τρώμε με όρεξη. Βλέπετε στη ζωή των ανθρώπων της ενδοχώρας, της υπαίθρου υπάρχουν συνήθειες, όπως το σημείο του σταυρού προ του φαγητού, που έχουν βαθιές ρίζες στην υπαρξή μας. Η ευχαρίστηση του κολατσιού δεν μας εμπόδιζε να θαυμάσουμε την αμόλευτη φύση και να μη πούμε νοερά: «Ως μεγάλυνή τα έργα σου Κύριε, πάντα εν σοφία εποίησας...».

Η ευφροσύνη του πρωινού στη βρύση του Μπερού σημάδεψε τη μνήμη μας με πλούσια συναισθήματα χαράς. Εδώ η ψυχή μας συναντήθηκε με τις δυνατότητές της και τις αδυναμίες της. Η είσοδος στα άδυτα του ανθρώπου είναι πιο γόνιμη και αποφασιστική κοντά στη φύση.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΑΣ

Ραγιωμένη μνήμη

Ραγιωμένη μνήμη κρατεί το βλέμμα σου,
γιομάτο ορθρινό φως, χρυσές εσπλῆξεις...
Ω, δεν είχαμε περπατήσει ποτέ...
Η πρωινή αύρα δρόσου τ' όνειρό μας.
Ανθισμένων αγρών, το στόλιζαν ιδιόμοιοι...
Ήθελες να χαϊδέψεις όλα τα μικρά πλάσματα της γης...

Ήθελες να χαϊδέψεις
κι είχες ακουμπήσει το χέρι σου στην καρδιά μου...
Τώρα, κλωνί-κλωνί μαζεύω την ανάμνησή σου...
Το ψηφιδωτό σου, Εικόνασμα ιερό, δονεί τη σκέψη μου...

Πιστός, περιμένο θάνατο:
Να κινήθω το αβρό χέρι,
να μου χαϊδέψει τα μαλλιά...
Να χαϊδέψει!...
Ω εσύ, που ήθελες να χαϊδέψεις, όλα τα μικρά πλάσματα της γης,
μήπως στο Θεό για την ορφάνια μας...
Χέρια του χαιδιού δεν υπάχουνε, πια, στον κόσμο!...

Απολογία

Μεγάλο βάρους δεν ποθώ
να κινήθω πως γράφω στίχο.
Με λιθαράκια προσπαθώ
να στήσω γύρω μου ένα τοίχο.
Θέλω εκεί μέσα να κλειστώ
σαν στο κουκούλι το σκουλήκι.
Κάποιο βιβλίο πάντα κλειστό
να ξεχαστώ στη βιβλιοθήκη.
Ποτέ δεν έβαλα στο νου
κόσμος πόλιν να με θαμιάζει.
Μιλώ τη γλώσσα μακρινού
Κόσμου που ανθρώπινη δε μοιάζει...
Τέτοιον παράξενο σκοπό
βολοπηγής λιγδούνη κρίνη,
ποιός θα μου πει τον αγαπώ;
Και ποιός σποφός θα τον εγκρίνει;
Κι αν κλείνομαι' όλος μέσ' α' αυτό
πῆτε πως θέλω να κρυφτώ
σαν να κλεινόμουν σε μια θήκη,
για να μη φανώμαι σκουλήκι...

Ψυχή χωριού

Θα μείνω, πάλι, να κυττώ τον Ήλιο όσωπου να ορνύσει.
Τίποτα πια δεν έμεινε που να μ' απασχολεί.
Γίνικε η Πλήξη δάσκαλος και πάει κατά τη βρύση,
γίνικε η Θλήνη πλάτανος και κλαίει δειλή-δειλή...
Κι όλο διαβαίνουν δίπλα μου των χωριανών οι έγνοιες
μαύρα βουβάρια ράθυμα γυρνούν απ' τον αγρό.
Κάποιες χαρές παράπεσαν και γίνικαν γαρδένες
κι η σκέψη απ' το ματόκλαδο στάζει σε στίχο υγρό...
Θα μείνω, πάλι, να κυττώ τον Ήλιο όσωπου να ορνύσει,
καπνός τσιγάρου ο πόνος μου τραβεί στον Πλάστη αργός.
Κάποιος νεκρός στα στήθεια μου την έχει λημονήσει
τη ματωμένη του καρδιά και φεύγει πελαργός...

Η Νεράιδα

Στα ξένα που σαν Έλληνες πονούσα
κάποιο παιδί με ρώτησε: «Πώς είναι
η χώρα η μακρινή που λέν Ελλάδα;»
Κι εγώ τούτα τα λόγια τον είπα μόνο
κι εδάχονταν τα μάτια και των δυο μας:
«Το χώμα είναι πορφύρα. Και τους βράχους
—τους άσπρους βράχους— πάλι παπαρούνες
κόκκινες παπαρούνες τους δοξάζουν...
Η μακρινή μου χώρα —άκου παιδί μου—
θεούς, ημίθεους, γίγαντες δεν έχει...
Κάτι ανθρωπάκια ζουν ξετρελλαμένα
να υπηρετούν μ' αγάπη μια Νεράιδα.
Θρύλοι χρυσοί φαντάζουν τα μαλλιά της
κι όνειρα γαλανά τα δυο της μάτια.
Κι από χιλιάδες χρόνια μαθημένη
σε αίμα καθαίο παίζει το λουτρό της.
Οι άνθρωποι, εκεί, τις φλέβες τους στραγγίζουν
περήφανοι γι' αυτήν! Κι εγώ λυπάμαι
που 'μια μακριά και το αίμα μου περσέσει...
Εδώ παιδί μου, εσείς, Ελλάδα λέτε
τη χώρα που νυπία πορφύρα πάντα
το χώμα της φαντάζει. Ελλάδα λέτε
τη χώρα που τους βράχους παπαρούνες
κόκκινες παπαρούνες τις δοξάζουν.
Μα εμείς Ελλάδα λέμε τη Νεράιδα
που χρυσό θρύλι ανθίζει τα μαλλιά της
κι όνειρα γαλανά τα δυο της μάτια.
Εμείς Ελλάδα λέμε τη Νεράιδα
που από χιλιάδες χρόνια μαθημένη
σ' αίμα καθαίο παίζει το λουτρό της!...
Στα ξένα που πονούσα, ένα παιδάκι
με ρώτησε να πω για την Ελλάδα
κι εγώ τούτα τα λόγια τον είπα μόνο
κι εδάχονταν τα μάτια και των δυο μας...

ΝΟΤΗΣ Κ. ΡΥΣΣΙΑΝΟΣ
«Ο ΚΗΠΟΣ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ»
Ποιήματα 1940-1970.

Στον τόπο μας με τους ανθρώπους μας

Οι τσοπάνηδες στην Πίνδο μας

Το Μάη μήνα το χωριό μας ζωντανεύει, γεμίζει κόσμο, ζωντανά, κίνηση, τραγούδι, ευτυχία. Καλότυχτοι οι άνθρωποι του.

Οι ήρωες ντόπιοι, αυτοί που παραμένουν μόνιμα στο χωριό ξανανιώνουν, απομακρύνονται από τις μοναξιές του χειμώνα και οι κοινωνικές τους σχέσεις, σε τοπικό χώρο γίνονται εύθιμες, χαρούμενες, ευτυχισμένες.

Γιατί αυτή η αναγέννηση; Μήπως η άνοιξη, ο ήλιος, τ' αβρόντια, τα στραγαλιανά, πέδρικες, τα λουλούδια, τα δέντρα που απλώνουν τις πράσινες αγκαλιές τους στ' αγνά και τα ζωντανά τους από το Θεσσαλικό κάμπο, όπου ξεχειμωνιάζουν, για ξεκαλοκαιριά;

Τα προινά, όταν ξυπνάς, οι δρόμοι, τα καλντερίμια ζωντανεύουν. Νιώθεις την καρδιά σου να χτυπά σε χαρούμενους ρυθμούς καθώς ακούς τους ξωμάχους ν' ανηφορίζουν τις στάνες και τις σπλές των αλόγων και των μουλαριών να χρούν ρυθμικά στα λιθόστρωτα Ζωντανό ήχοι, αρχές φυσικής ζωής.

Οι αφίξεις πληθαίνουν μέρα με τη μέρα και οι γειτονιές μοιάζουν εκατόφυλλες τριανταφυλλίες, που ανοίγουν τα τραντάφυλλά τους στο χάδι των ήλιαχτίδων σταδιακά, καλονοικοκυρές, οι γυναίκες των τσοπάνηδων, άξιες και ψημένες νεράιδες από τη ζέση υπαίθρου, ανοίγουν παράθυρα, σκουπίζουν αυλές, αερίζουν στρωσίδια από τα ντουλάκια. Κοντά σε όλες αυτές τις ώρες της έντασης να μπουν τα νοικοκυριά σε κάποιο λογαριασμό, ανάρει η γάστρα, γιατί έγινε το ψωμί για ψήσιμο. Δίπλα η χύτρα βράζει γιατί το μεσημέρι φτάνει και τα παιδιά θέλουν να φάνε, αποσταμένα από το παχνί στις ευρύχωρες αυλές και τους ανοιχτούς χώρους της Τσόρας, του Παράσχη και της Πινδο.

Αδυνατεί να μαντέψει κανένας την ομορφιά, αυτών των ημερών, αυτού του μήνα, στους ανήξερους φαίνονται παράξενα πράγματα.

Τόση τάξη, τόση ομορφιά, τόσο μέγεθος νοικοκυρωσύνης και αγαθότητας ζουν αυτοί οι ξωμάχοι μας!

Η χαρά του χωριού μας

Λέγαν οι παλιοί και είχαν δίκιο, ότι «ο κόσμος ομορφαίνει τον τόπο». Αυτή την αλήθεια τη ξέρ κανένας όταν περπατήσει ώρες σε έρημο τόπο και δεν απαντήσει ψυχή από κόσμο: άνθρωπο, ζωντανά και κίνηση. Αυτή την όψη έχουν οι χιονισμένες ψηλοκορφές της Πίνδου μας το χει-

μώνα, οι στρούγγες, γνωρίζουν κοντά τους κοπάδια και ανασαίνουν, χαίρονται. Στις μοναξιές του χειμώνα, που ήταν πλάνη ανοιχτή γι' αυτά, γι' αυτούς έρχεται ο σμος τους, οι τσοπαναράδες με το βόδι τους, ο μόχθος των ξωμάχων.

Με αγέρωχο ηλιοκαμένο πρόσωπο, τσελινγκας ρίχνει μια ματιά στην Αγία Ρασκευή και κάνει το σταυρό του για

προκοπές που έδωσε με τη χάρη της, και λέει με το: «Ας είναι μελό το όνομά σου Θεέ μου».

Η Πίνδος μας τάει στις ανήλικες πλαγιές των ψηλοκορφών της, σ' αγκαλιά των κρηνοβραχών ακόμα κι σε μερικές μερικώς κρατάει ολόκληρο.

Τα κοπάδια περνούν δίπλα, αχολογούν διάσελα και οι τσιγές στο διάβα τους, οι βρύσες χύνουν στις κατηφόρες χαλικαριών σπαστά κατάφυχα νερό.

Κρυσταλλογόραρο πέρασμά του κείνεται γλυκά γλυκά, γεμίζει τις ποτίστρες μετά ποτίζει τις πλαγιές, που πρσαννί, ξεμπλισμένες από αγριολούλουδα βουνού.

Όλα μαρτυρούν ανοιξιάτικη χαρά, ορεινό μεθύσι οι πετροπέδρες σπνουν το δικό τους χαιρετισμό με το ληδημά τους. Δεν άντεξε το τσοπάνι που το πανηγύρι των βουνών μας πήρε τη φλογέρα του και με τους ήχους της μάγεψε τον τόπο.

Οι ξενιτεμένοι Καραρρυτιώτες

Το Μάη αρχίζουν και έρχονται στο χωριό και οι ξενιτεμένοι Καραρρυτιώτες, όπου είναι οι συνταξιούχοι, αυτοί που χαίρονται το χωριό από το Μάη μέχρι και τέλη Οκτωβρίου. Αυτοί διατηρούν λαγερή σκέψη και βλέπουν σωστά, σε έκταση και βάθος, την πραγματικότητα. Τα άσπρα μαλλιά τους κροτάφους τους, πυκνά και σγουρά, και τα μεγάλα ανοιχτά μάτια τους δεν είναι φαινομενικά αλλά ουσιαστικά ωριμότητα. Ρώτησα τον Παναγιώτη, ένα συγχωριανό που με τη γυναίκα του ξεκαλοκαιριάζει με στο χωριό μαζί με πολλούς άλλους ξενιτεμένους:

—Γιατί ανεβαίνεις για τόσους μήνες στους Καραρρυτιώτες; Ο Παναγιώτης ήταν μυαλωμένος και ευσεβής άνθρωπος. Μετά από σκέψη μου απάντησε:

—Χρόνια με κρατούσε μακριά από την πατρίδα η δουλειά μου. Από την ώρα που πήρα σύνταξη σκέφτηκα με τη γυναίκα μου ψυχραιμία και είπαμε: Το χωριό μας, το σπίτι μας δεν πρέπει να μείνει για μας μια ευχάριστη ανάμνηση. Μπορεί να μας προσφέρει και να του προσφέρουμε.

—Τι μπορούν να προσφέρουν σε σας οι Καραρρυτιώτες τώρα;

Ο Παναγιώτης ετοιμόλογα αποκρίθηκε, λες και είχε σκεφθεί ώρα:

—Τους μοναδικούς καλωσσύνατους ανθρώπους του, τον Αϊ-Νικόλα, ηλεκτρικό ρεύμα, νερό στις νεραϊδοβρύσες με τα τρεχούμενα νερά και του δικτύου στο σπίτι. Ακόμη κλίμα Ελβετίας. Μπακάλικα, ψησταριές, πλανόδιο μανόβη, κοντολογίς όλα τα αγαθά του Θεού. Κοντεύει να ξεχάσω το σπουδαιότερο:

—Το σπουδαιότερο, η επαφός, όπως στα τραγούδια λέγεται, στο τέλος τονίζεται για να μείνει, επομένως δεν το ξεχάσεις, το φύλαγες κύριε Παναγιώτη.

Έτσι κι έτσι. Είναι η υγεία. Το μεγάλο δώρο του Θεού, τι μεγάλο δώρο, το πρώτο δώρο του Θεού στον άνθρωπο είναι η υγεία. Αυτή τη βρισκω στους Καραρρυτιώτες. Αυτού ξανανιώνω, ξαναγεννιέμαι, γίνομαι περδίνι.

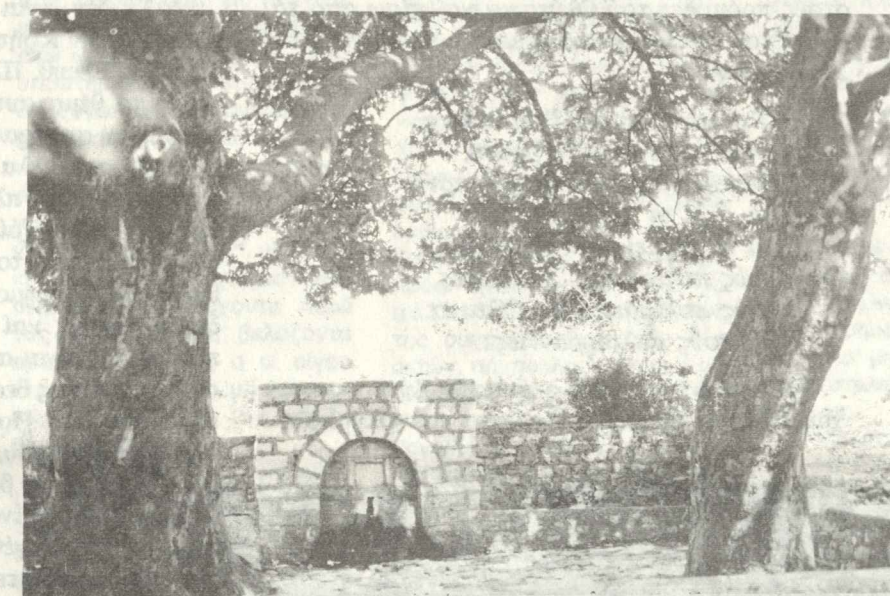
Είπαμε και άλλα με τον Παναγιώτη, αλλά η στενότητα της στήλης με αναγκάζει να σταματήσω. Οι καμιοί δεν έχουν τέλος.

Το μεράκι της νοικοκυρωσύνης

Οι χωριανοί που ανεβαίνουν στο χωριό για ξεκαλοκαιριό, αφού ξεχορταριάσουν την αυλή, περιποιοθούν τις

Το χόρτο απ' τα λιβάδια

Τα λιβάδια ανατολικά των Καραρρυτιών, από το μεγάλο λαγκάδι, μέχρι τις βρύσες «το στόμα

Η δροσιά της Τζιάμνας είναι όνειρο για πολλούς Καραρρυτιώτες

Μετά, χωρίς να το επιβάλλει κανένας, αρχίζουν και καθαρίζουν το δρόμο, το λιδοστρωτό έξω από το σπίτι τους, που στο κάτω κάτω της γραφής είναι κοινοτικός δρόμος. Καθαρίζουν τους θάμνους, τις τσουκνίδες, τα αγριόχορτα, τις πέτρες και μετά περνούν και μια σκούπα.

Δεν είναι δύσκολο να γνωρίζεις αν ένας χωριανός ανέβηκε ή όχι στο χωριό, αρκεί να παρατηρήσεις την καθαριότητα του δρόμου της κοινότητας έξω από το σπίτι του και αυτό τα λέει όλα.

Τι είναι αυτό που κινεί τις νοικοκυρές σε κόπο και ιδρώτα σε, κατά κάποιο τρόπο, ξένο μέρος;

Ρώτησα μια γερόντισσα, που παρά τα χρόνια της, μοχλούσε με ζήλο η καμένη και περίσσια φροντίδα να καθαρίσει το δρόμο.

—Τι σκουπίζεις κυρά Ελένη, ξένο τόπο, αυτούς φροντίζει η κοινότητα. Εσύ κοίταξε να νοικοκυρέψεις το σπίτι, την αυλή και τον κήπο σου.

Η γερόντισσα με κοίταξε παράξενα. Μυαλωμένη και σοφή από το μόχθο της ζωής σκέφτηκε και απάντησε:

—Τι λές γιόκα μου, σοβαρά μιλάς, μπρος στο σπίτι μου τόση αδιαφορία για την καθαριότητα με αρρωσταίνει, μου ανάβει το αίμα στο μυαλό. Και τι θα πει κοινότητα; Κοινότητα είμαστε όλοι μας, αν βάλουμε λίγο το χεράκι μας καθένας μπροστά από το σπίτι του, τότε

όλο το χωριό θα λάμψει και μη ξεχνάς και κάτι: Αυτό έτσι κι βρήκαμε, έτσι έκανε η μακαρίτισσα η μητέρα μου, η γιαγιά μου και όλες οι χωριανές. Κοντολογίς: Έτσι κι βρήκαμε, έτσι θα τα αφήσουμε.

Το μεράκι της νοικοκυρωσύνης είχε δώσει την απάντησή του.

ΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΗΜΕΡΩΝ

Ήθε στα μάτια μου ένα φως
χωρίς να το κάλεσα.
Ήταν αγός
κι 'ήτανε ρώτημα απ' το σήμερα
κι 'ήταν απάτη από τ' αύριο
κι επίμονα μου καμπατούσε:
«Πού υπάρχεις;»
«Πού ανήκεις;»
«Για ποιούς ζεις;»

Κι έδωσα απόκριση
σε μάνες ήλιους,
σε παιδιά χαραγές,
σε νιούς ουράνια τόξα,
σε νιές λευκοπεριστερά,
σε δειλινά γερόντια,
σε ακανόνιστες ελπίδες,
σε ανέμους ληρομήνες,
σε έτοιμα όνειρα κι αιώνες
με χρώμα, ζέστα κι ουρανό,
καινούργιου κόσμου χάρη.
Κ' είπα:

Υπάρχω
όπου ανήκω:

Στις ψυχές που χάσαν τ' όνομά τους
και κατάντησαν αριμόδες
στα βήματα των μαγιστρών της Γης
σ' όσους γονάτισαν στη μέση του δρόμου τους
σ' αυτούς, που τους προσέχουν, όσο για να τους φάνε
σ' αυτούς, που δεν αντέχουν την ψυχή τους
στην εξαργύριση της παγκόσμιας συνειδήσης
στη σιωπηλή προμονή των οραμάτων
στα μεσοφύδα την ώρα του στοχασμού
στα βλέφαρα, που χάσαν το χαμόγελό τους
σαν υπογράφουν τα έργα τους
στην ανάσα των ποιητών
την ώρα που φυλούν με τραγούδια
τις ψυχές όλου του κόσμου.

Ανήκω
όπου υπάρχω.

Είμαι το κάλεσμα
σ' όσους ζητούν θέση στη Γη
κι ανέβασμα γυρεύουν σ' άγνωστους ήλιους.

Με καλούν, αποκομίζω,
κι λευκόμαλλοι δεσπότες.
Δεν αφήνω το βήμα τους
να θυμίζει καντήλι που σβήνει.

Γνωρίζω με μάλασμα τις μαχαίριες
στις ρυτίδες των ουδωρών της ζωής.
Προσκυνητής είμαι
στους ρόζους μπροστά των δουλειτάδων.

Ανήκω
στις παλάμες που σφίγγουν η μια την άλλη
να νιώσουν χαιρετισμό: της καρδιάς τους τις φλόγες.

Ανήκω
σ' ό,τι δεν έζησα
για να το ζήσουν άλλοι.

Ζήτησέ με
στον Χριστό την εξαργύριση,
στις χαρές το ψωμί,
στον οφθαλμό τον παντέρμο δρόμο,
στην άδεια θέση αυτών που αδικοχάθηκαν
και δικαίωση αξίζουν.

Γίνομαι
συντροφιά στη νυχτερινή βάρδια,
ίσως στο λιμάνι του στατοκόπου,
απάνεμο στους ανεμοδαμένους,
σσοβίκο των ναυαγμένων στα πελάγους των λημιών.

Γίνομαι μήνυμα γιορτασμού
στο λιμάνι του νόστου,
νυχτοφάνα στον παραστρατημένο,
δροσονέρι στα πυρετωμένα χείλη,
φύλλ στα καρδιά όλων των σταυρωμένων,
παρών στην απουσία της χαράς,
παρών γίνεται ανάσα της Γης.

Η ψυχή μου είν' εγκλή
ανοιγμένη για κάθε δαρμένη ψυχή.

Η ζωή μου σε μια λέξη χωράει.
Αγαπώ.

Με ψυχάνω το κάθε μαθητόστυλο.
Κι όταν άραρο φαίνεται,
ομορφάδα τα βλέπα,
Ε και να 'μουν θρανίο του
ν' απομπαί απάνω μου.

Το μολύβι του να 'μουν
να με βάζει στο στόμα.

Καμαρώνω το χειρόμάχο,
όταν μάχεται το θεού της ανάγκης.
Ε και να 'μουν η φόρμα του
να παλέω μαζί του.

Η ψυχή μου είν' εγκλή
κι αγκαλιάζοντας γίγνετε κόσμος.

Σε μια στάλα χωράει το σύμπαν.
Κ' είμαι η στάλα.

ΠΩΡΓΗΣ ΚΡΟΚΟΣ
«Η ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΜΙΑΣ ΗΛΙΑΧΤΙΑΣ»
Αθήνα 1990

Συνέχεια από τη 2η σελ. του Εκτελεστικού μας ρητορικών βήμα και πνύς της νέας Ελλάδος, ώ Πλάτανε...».

5. Η πλατάνα της Εύβοιας. Δίπλα στο αμαξοτό Προκόπι-Μαντουδί, στον αριστερό όχθο του ποταμού Κηρέα και κοντά στο χωριό Προκόπι. Είναι περίφημη για την περίμετρο του κορμού της, κάπου 18 μέτρα, αλλά και για τον συμπαγή κορμό της, δίχως κουφάλα, σαν χυλόχορη πουρνάρα. Είναι το χοντρότερο ελληνικό δέντρο, γι' αυτό το επισκέπτονται όλοι όσοι ταξιδεύουν στο ιερό σπήνωμα του Αγιάνη του Ρωσίου στο Προκόπι.

6. Ο ιερός Πλάτανος της «Πλατανιώτισσας». Στις φαριές κορυφές των πλατάνων η ευσέβεια των παλιών ανθρώπων στέγαζε εικόνες του Χριστού, της Παναγίας και Αγίων. Μία τέτοια κουφάλα η μεγαλύτερη στον τόπο μας, βρίσκεται στην περιφέρεια Καλαβρύτων στο χωριό Κλαπαζούνα, που μετονομάστηκε «Πλατανιώτισσα» από τα πολλά και σημαδιακά πλατάνια του. Τρία από τα πλατάνια αυτά, ύψος 20 περίπου μέτρων ενώνονται κοντά στη βάση τους ο ένα ο φυσικό σχηματισμό με μία τεράστια κουφάλα με ελλειπτική (σέ σχήμα αυγού) διατομή, που έχει διαστάσεις απίστευτες. 3,5 μέτρα η μικρή της διάμετρος και οχτώ η μεγάλη. Έτσι διαμορφώθηκε η ξύλινη αυτή σπηλιά ο' εκκλησάκι της Παναγίας με το μικρό του «Ιερό» και την Αγία Τράπεζα κι' ένα χώρο για 15 προσκυπτάς. Στην ξύλινη οροφή, όπου τεματίζεται η διάβρωση των σπλάχνων του γιγαντιαίου πλατάνου (και συνεχίζεται πιά ο συμπαγής κορμός του) έχει αποτυπωθεί η μορφή της Εικόνας της Παναγίας του Μεγάλου Σπηλαίου, με την ιστορία του οποίου συμπεριέχεται η περιγραφή αυτή ξύλινη κατακόμβη, μία ιστορία που ξεκινάει εδώ και 1600 χρόνια.

Γιά τό πλατάνα αυτό της Πλατανιώτισσας έχει γράψει ένα αξιόλογο βιβλιαράκι ο Δασνόμοιος Δημ. Κανελλόπουλος με πρόλογο από μέρους αυτού που γράφει τις γραμμές αυτές.

7. Ο ιστορικός πλάτανος του Χατζηχαμπέζου στο Στόμιο της Λακωνίας κοντά στις εκβολές του Πηνειού. Στόν πλάτανο αυτό κρέμασε ο γιός του Αλή Πασά Βελής το δημογέροντα του τόπου Αντώνη Χατζήχαμπέζο, γιατί αρνήθηκε να του παραχωρήσει για τοιφίκι τον τήν περιοχή, σαν εκπόρρωτος της. Με δόλο ακολούθησε η δολοφονία του τούρκου φίλου του Εμμά Μπέη, που σκότωσε να γλυτώσει το δημογέροντα Χατζηχαμπέζο. Τά δυο αυτά εγκλήματα του Αλή—λέει η τοπική ιστορία—υπήρξαν μοιραία πολιτικά του σφάλματα. Ο Λαριναίος Μπέης, που τους είχε «κάψει την κάπα» ο Αλή Πασάς, ορκίστηκεν εκδίκηση. Με μία ακόμα αφορμή, τα δυο αυτά εγκλήματα ενός εξεχόντος χριστιανού και ενός δυναμικού τούρκου έφτασαν στο διβάνι και με τη συμπάρασταση του Μεγάλου Βεζύρη (εχθρού του Αλή) Χαλίλ πέτυχαν να γίνει ο αρβανίτης αντάρτης της Ηλείου «φρενιανής» δηλαδή επικηρυγμένος, με τη γνωστή του κατάληξη.

Με τέτοια σπουδαία γεγονότα, προεπαναστατικά, έχει συνδεθεί ο αιωνόβιος πλάτανος του Στοιμίου. Γιά τόν πλάτανο αυτό έχει γράψει ενδιαφέρον ιστορικό άρθρο ο Θεσσαλός δημοσιογράφος Βάσος Καλογιάννης που δημοσιεύτηκε στα «Δασικά χρονικά» (Τεύχος Δ/βρίου 1972), και από το οποίο πήραμε τις γραμμές αυτές.

8. Ο πλάτανος του «Αγίου Γερασίμου» στο ομώνυμο μοναστήρι, που βρίσκεται στους πρόποδες του Αίνου της Κεφαλονιάς. Δέντρο με τεράστιες διαστάσεις έχει φυτευθεί πριν 400 χρόνια από τον πολιούχο της Κεφαλονιάς, όταν εμόναζε στο μοναστήρι.

Και τώρα μερικά από τα πλατάνια που αναφέρονται οι αρχαίοι χρόνοι:

9. Ο πλάτανος των Δελφών, δίπλα στην Κασταλία πηγή. Κάτω απ' αυτόν μίλησε η Λητώ στα δυο παιδιά της, την Άρτεμι και τόν Απόλλωνα και τα παρότρυνε να εξοντώσουν τόν στοιχειωμένο Πύθωνα.

10. Ο πλάτανος του Αγαμέμνονα στην Αυλίδα, που αναφέρεται στην αρχή της βιογραφίας.

11. Ο πλάτανος του Ιπποκράτη στην Κώ. Σύμφωνα με τη τεράστια κουφάλα του. Κάτω από τόν ίσκιό του έγραφε και διάδασε τις αθάνατες υποθήκες του ο πατέρας της θεραπευτικής επιστήμης.

Ο Πλάτανος

Οι Δωδεκανήσιοι νοιώθουν μέχρι σήμερα θρησκευτική λατρεία για τόν πράσινο αυτό προεβύτη της Κώ, τόν Πλάτανο. Ένα γαμήλιο άσμα τραγουδάει:

Σάν τόν πλάτανο της Κώ νά γεροντοκλωνιάσει
τό καλό αντρογιάνι μας παιδιών παιδιά νά πιάσει

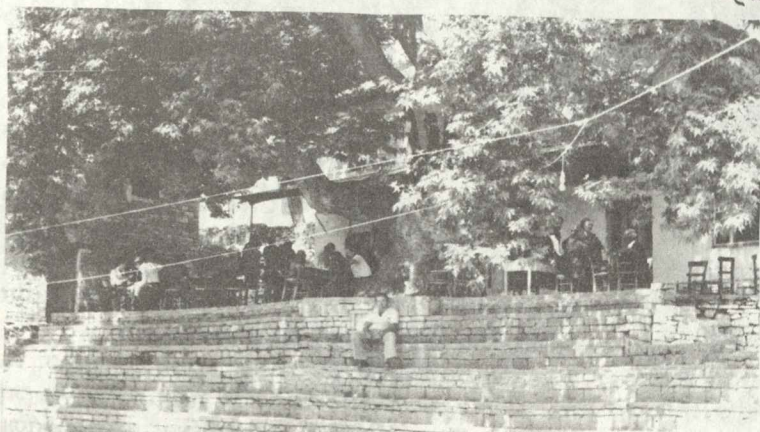
12. Ο πλάτανος του Πausανίου κοντά στο Αίγιο. Τόν αναφέρει ο αρχαίος ταξιδιωτικός συγγραφέας: Μερικά από τα ιστορικά, μακροβία και γιγαντώσυμα πλατάνια παρουσιάζουμε στις σελίδες αυτές.

Η Γενική Δ/ση Δασών, με δική μας εισήγηση, ζήτησε με εγκύκλιο διαταγή της από τούς Δασάρχες της Χώρας ν' αναζητήσουν, απογράφουν και φωτογραφίσουν τα Δασικά μας Δέντρα που αποτελούν μνημεία της Ελληνικής Φύσεως λόγω της ιστορικής, αρχαιολογικής, λαογραφικής κ.λ.π. σημασίας των ή λόγω υπερβολικών διαστάσεων και ηλικίας, παύοντες παρόλληλα ειδικά προστατευτικά μέτρα για τήν διάσωση τους και τήν καλή τους διατήρηση.

Ο πλάτανος ήταν τό πιο αγαπημένο δέντρο της Κλειτοριάς στους χρόνους της Τουρκικής σκλαβιάς. Από τόν κεντρικό πλάτανο τού μεσοχωρίου της Ηπειρωτικής Τσαρτίτσας (χωριό στους πρόποδες τού Ολύμπου και πίσω από τά βουνά τού Σουλίου) «ακούμεναν» τις μάχες τών Σουλωτών:

Στή μέση απ' τή Τσαρτίτσαν
στον πλάτανο τή βρύση,
Μπολουντασιόδες κώνονται
κι όλοι οι καπεταναίοι
κι ακούμεναν τόν πόλεμο,
πώς πολεμάν οι Σουλωτές
πώς πολεμεί η Τζαβελαινα
μέ τούς παλιαβρανίτες...

Μέ μικρό παράπονο ο καπετάν-Ζήνδρος αποκαλείται τά δροσερά πλατάνια τού Ολύμπου:

Ο βαθύσκωτος πλάτανος της πλατείας Καλαρρυτών

Αθήνα για στόν Όλυμπο
ο' όλα τά κοροφονίνα.
Σε σάς λημέρια έρμα
πλατάνια μέ τις βρύσες.

Και μιά ανηγή στόν πλάτανο,
πού από μικρό κλωνάρι
εχόντηνε και πλάτηνε,
βυζαίνοντας τό αίμα...

Βρίθμε τό τραγικό τέλος ο Καταστώνης όπως τραγουδάει στο ομώνυμο ποίημα ο Βαλαωρίτης. Όπως ο ίδιος σημειώνει: «Ο Πλάτανος ήτο έν Ιωαννίνους ο τόπος της καταδίκης και τών μαρτυριών, ο αμυστοαγής Γολγοθάς, επί τού οποίου εβασανίσθησαν τοσοῦτοι και τοσοῦτοι ήρωες».

Τά κλέφτικα δημοτικά τραγούδια, που αποπνέουν τό άρωμα της αθάνατης Ελληνικής λεβεντιάς, έχουν συνηθισμένη τους επωδή μαζί με τήν πράσινη γοητεία τών πλατανιάδων, τήν αγωνία για τήν Ελληνική νεότητα που προμαχεί στις επάλξεις της προγονικής γης:

Λέρας τά φύσσει τά πλατανόφυλλα,
Θεός νά τά φυλάει τά Ελληνόπουλα!

Ο ΑΙΘΙΑΛΗΣ ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Ολιγοφάμελη η γενιά τού πλάτανου επάνω στη γή. Δυό είναι—όλα κι' όλα—τά είδη τού Πλάτανος ο Ανατολικός (Platanus orientalis) και πλάτανος ο Δυτικός (P. occidentalis). Και τα δυο φυλλοβόλα δέντρα. Σ' όλα τά πλάτη και τά μέρη τού κόσμου ο πλάτανος φυλλορόει, ήρχηται τή φυλλώσιά του, τόν χειμώνα. Στην Κρήτη όμως απαντά και πλάτανος αιθαλής. Πρασινωόλον τό χρόνο σάν τά πεύκα και τά πουρνάρια.

Τόν πλάτανο αυτό—τόν μοναδικό στόν κόσμο—αναφέρει ο Θεόφραστος σάν μύθο: «Εν Κρήτη δέ λέγεται πλάτανον τινά είναι έν τή Τριτάτη, πρὸς πηγή τινά, ή ού φυλλοβόλος μυθολογούσι δέ ως επί ταύτη εμγή της Ευρώπης ο Ζεύς Τάς δέ πλησίον (πλάτανος) πάσας φυλλοβόλους» (Φυτών Ιστορίας Α', ΙΚ 5).

Σχετικές πειραματικές εργασίες που έγιναν στο Δασικό Φυτόριο Χανίων απέδειξαν ότι δε δρύλλια που παρήχθησαν από σπόρους ή μά σχεύματα παρμένα από τό αείφυλλο αυτό άτομο και μέχρι τά 2/3 τού ύψους του, εφυλλορόησαν—«εξεφυλλίσθησαν»—όπως αναφέρει ο Πλάτων Μοσχεύματα όμως που πάρθηκαν από τό κορυφαίο τμήμα τού δέντρου έδωσαν φυτάρια αείφυλλα. Έτσι θεωρείται ο αιθαλής πλάτανος σάν μία ποικιλία—μοναδική—τού κοινού πλάτανου μέ τό διεδικό όνομα Platanus orientalis-varietas Cretica.

Αλλά δέν είναι τό μοναδικό αυτό αείφυλλο πλάτανο στήν Κρήτη. Ο γνωστός φυσιολόγος Λεωνίδης Ελευθ. Πλατάνης ασχολήθηκε πρόσφατα μέ τό θέμα αυτό—Κρητικός ο ίδιος—. Από τή σχετική απογραφική του εργασία ανευρέθησαν άλλα 28 αείφυλλα άτομα σ' όλη τήν Κρήτη.

Τό αείφυλλο πλάτανο της Γόρτυνης διασώζει τήν τιμή του αρχαίου μύθου. Όπως είναι γνωστό από τήν ένωση τού Δία μέ τήν Ευρώπη γεννήθηκαν οι περίφημοι κρητικοί ήρωες και βασιλείδες, ο Μίνως και ο Ραδάμανθυς. Ο Μινωικός πολιτισμός είναι από τούς αρχαιότερους του κόσμου. Ο Μίνως θεωρείται σύγχρονος τού Ασκληπιάου και τού Ηρακλή και προγενέστερος τού Τρωϊκού πολέμου, στόν οποίο μετέσχε—από τήν Κρήτη—ο βασιλιάς της Ιδρωμενούς, έγγονος τού Μίνωα.

Μέ τή γέννηση, λοιπόν, τού Μίνωα είναι τόσο στενά συνδεδεμένη η ιστορία τού αιθαλιού Κρητικού πλάτανου. Γι' αυτό πρέπει τό σπάνιο και ιστορικό αυτό δέντρο νά αξιοποιηθή τουριστικά σέ διεθνή κλίμακα, όπως επίσης ο πλάτανος τού Ιπποκράτους στήν Κώ.

Τό σουλούπι τού αείφυλλου πλάτανου είναι τό ίδιο μέ τό κοινό πλάτανο. Μονάχα τά φύλλα του έχουν πιο βαθιές κοιλότητες και πιο μυτερές άκρες.

*

Απερίγραπτη είναι η μαγεία που κατακλύζει τούς πλατανιάδες απάνω στο ομαδικό τους φούντωμα τήν Άνοιξη. Οι σκελετωμένες χειμωνιατικές κοιλάδες και ρηματίες μεταμορφώνονται άξαφνα σέ σκοτεινές ζούγκλες. Αθάτα κελαρύζουν τώρα τά ρυάκια και νεροσυρμές, που κυλάνε μέσα στα κατάπληκτα φυλλώματα, τά μελωδικώτερα ορατόρια.

Στήν πιο καλύτερη όμως ώρα τους βρίσκονται οι πλατανιάδες μας τό Φθινόπωρο. Τότε τά φύλλα τους παίρνουν τις πιο όμορφες πυρόφωτες βαφές. Όταν οι ηλιαχτίδες τού δειννού ήλουν απάνω τους τούς κατάχρυσους πυρσούς μεταμορφώνονται σέ τόπους παραμυθιών.

Οι χωρικοί που γυρίζουν αυτή τήν ώρα, μέ τά σύννεφα της δουλειάς τους, στο χωριό, φρενταίνονται στήν ειδυλλιακή τους πορεία σάν νά μεταβαίνουν από τις φυσιολατρικές σελίδες τού Κρητολόγου, τού Γρανίτσα, τού Παπαδιαμάντη. Αυτή τή φαντασμαγορική ώρα τού χωριού, τήν ώρα τού φθινοπωρινού δειννού τραγουδάει ο Κρητολόγος μ' αυτούς τούς απέριπτους στίχους:

Καλότρηχοι μου χωρικοί, ξηλένω τή ζωή σας,
τήν απλοϊκή σας τή ζωή πάχει περιόσιες χάρες.
Μά πλίο πολύ τό μαγικό ξηλένω γυρισμό σας,
όταν η μέρα σώνεται και βασιλεύει ο ήλιος.

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΤΣΙΠΣΑΣ

Συνέχεια από το προηγούμενο φύλλο

Ο ιερέας έβαλε ευλογητόν εις τό ύπαιθρον, φορέσας μαύ-

ρον επιτραχήλι, και ήρχισε ν' αναγινώσκει τήν παννυχίδα, και τό Κύματι θαλάσσης όλα διαβασά. Είτα ανάψας εντός τού θυμιατού μσοχολιβανόν, έμψιασε τούς παρεστώτας όλους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν²⁵ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν²⁶ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν²⁷ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν²⁸ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν²⁹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³⁰ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³¹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³² μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³³ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³⁴ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³⁵ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³⁶ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³⁷ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³⁸ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν³⁹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴⁰ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴¹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴² μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴³ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴⁴ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴⁵ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴⁶ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴⁷ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴⁸ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁴⁹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵⁰ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵¹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵² μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵³ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵⁴ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵⁵ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵⁶ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵⁷ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵⁸ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁵⁹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶⁰ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶¹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶² μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶³ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶⁴ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶⁵ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶⁶ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶⁷ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶⁸ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁶⁹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁷⁰ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁷¹ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁷² μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁷³ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁷⁴ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁷⁵ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψάλλη μελωδικώς τούς ύμνους, και πούσας απόλυσιν, έβγαλε τού μαύρο επιτραχήλι, έφόρεσεν άλλο ιόχρουν⁷⁶ μεταξωτόν και λευκόν φανόλιον (όλα αυτά τά εξήγαγεν από τό διακόκιον τού περικλειόν τω ιερά τω), και ανάψας λαμπάδα, σπράφει προς τόν λαόν, ήρχισε να ψ

Δημοσιεύσεις εφημερίδων της εποχής της απελευθερώσεως της Άρτας

ΕΘΝΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ
ΑΡΤΑ (Αννινον), αυθημερόν (28-7-1881)

Του χωρίου Συρράκω εν τω πρώτω τούτω διαμερίσματοι διαμένοντος κατά τον χάρτην τον προσηρημένον τη Συμβάσει εις την Τουρκίαν και κατεχομένου υπό Τουρκικών στρατευμάτων, απεφάσισεν η Διεθνής επιτροπή να καταληφθή το απέναντι χωριον των Καλαριτών υπό αποσπάσματος της Ελληνικής Χωροφυλακής, και τούτο ίνα μη αντιμωπιοσθώσι τα Τουρκικά και Ελληνικά στρατεύματα.

*

«ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ»
ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΗΛΙΑΣ
ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Το εις Άρταν εισελθόντα τάγματα πεζικού εισί: το 4 υπό την διοίκησιν του αντισυνταγματάρχου κ. Δ. Αντωνοπούλου, το 7 υπό τον ταγματάρχην κ. Κυριάκον Πονηροπούλον, το 11 υπό τον ταγματάρχην κ. Γ. Μαυρομυχάλην και το 22 υπό τον ταγματάρχην κ. Α. Πετροπουλάκη. Το εισελθόν πυροβολικόν είναι το 1 ορεινόν υπό τον ταγματάρχην κ. Αλ. Βάσσον, το 2 μηχανικόν υπό τον αντισυν-

ταγματάρχην κ. Ν. Σούτσον και δύο ίλας Ιππικού της 3 υπαρχίας υπό τον μοίραρχον κ. Αλ. Σούτσον ταγματάρχην.

Διετάχθησαν όπως αναχωρήσωσιν εις Λαμίας τέσσαρες ενωμοταί πεζών χωροφυλάκων υπό τους ενωμοτάρχας Π. Ραζέλον, Ν. Απέργην, Ι. Δουβουνιώτην και Λαμπρούλιαν και δύο ενωμοταί ιππέων χωροφυλάκων υπό τους ενωμοτάρχας Ζιμβρακάκην και Πεταλάν.

Γράφει η εφημερίς:

«Αύριον, εξακολούθησις της ιστορίας των καταλαμβανομένων μερών και ιδίως περί Καλαρυτών, το χωρίον Μελισουργός εις ο εσταμάτησεν ο στρατός απέχει της Άρτας 17 1/2 ώρας, των Καλαρυτών δε, του τελευταίου συνόρου 3 1/2 ώρας. Το χωρίον Μελισουργός έχει 900 περίπου Έλληνας κατοίκους και πηγάς αφθόνου ύδατος».

Εν Αθήναις την 29ην Ιουνίου 1881-Δευτέρα.

*

«ΕΘΝΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ»
ΕΙΔΗΣΕΙΣ

Ο μηχανικός κ. Εσλέν απεστάλη εις Άρταν, όπως διατάραξη την κατασκευήν

οδών προς συγκοινωνίαν των διαφόρων χωρίων μετά αλλήλων μετά της Άρτης.

Εν Αθήναις την 29 Ιουλίου 1881-Τετάρτη.

*

Ανταπόκρισις εξ Άρτης της «Εφημερίδος των Συζητήσεων»

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

....— Απόσπασμα στρατιωτών, υπό τον ανθυπολοχαγόν του πεζικού κ. Μοσχοβίτην, περιπολούν εν Τσουμέρκα μεταξύ Καλαρυτών και Γαρδικίου του Ασπροποτάμου, συμπλακέν εις θέσιν Πλασταρού μετά ληστρικής συμμορίας εφό-νευσεν ένα των ληστών εξώγησεν δε έτερον, και απηλευθέρωσε τους δύο αιχμαλώτους.

Εν Αθήναις την 31 Ιουλίου 1881 - Παρασκευή

*

Τα παραπάνω αποσπάσματα αποτελούν τμήμα 5σέλιδης δημοσίευσης της ιστορικής εφημερίδας «ΑΡΤΑ» στο φύλλο της Ιουνίου 1991.

Ευχαριστούμε θερμά τον εκδότη της, ιστορικό ερευνητή κ. Ιωάν. Έξαρχο για την ευγενική προσφορά του.

Ο ΔΡΟΜΟΣ

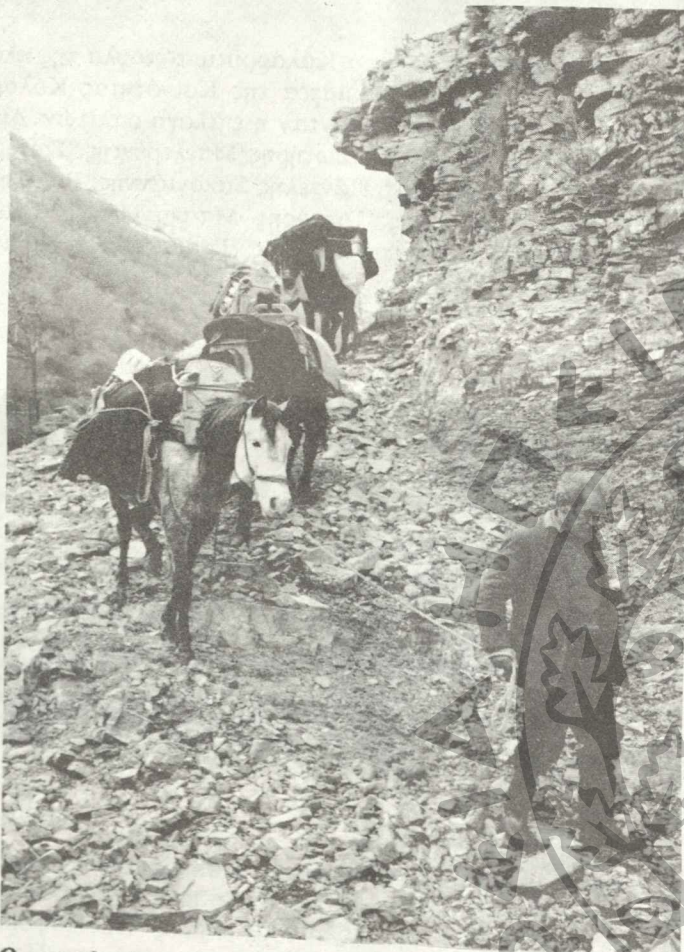
Η εγκατάσταση του εργολάβου κ. Ι. Σιόντη έγινε προ 2-3 μηνών για την εκτέλεση των βάθρων στα οποία θα τοποθετηθεί η λυόμενη στρατιωτική γέφυρα.

Όμως μόλις τα μέσα Ιουνίου άρχισε δειλά-δειλά να μεταφέρει κάποια υλικά για ν' αρχίσει το έργο.

Έχουν τελειώσει πλέον όλες οι δικαιολογίες τι άλλο θα βρεθεί για να συνεχισθούν οι κωλυσιεργίες;

Το παράδοξο είναι ότι το χειμώνα οι συγχωριανοί μας Αφοί Ζέρβα με τις αξιέπαινες προσπάθειές τους είχαν πετύχει, το μεγαλύτερο διάστημα, ο δρόμος να είναι βατός και έτσι έστω και με δυσκολία μπορούσε κανείς ν' ανέβει στους Καλαρρύτες. Σήμερα—μέσα Ιουνίου—αυτή η δυνατότητα δεν υπάρχει. Παρ' όλες τις υποσχέσεις ότι ο εργολάβος θα τοποθετούσε δύο-τρεις τσιμεντοσωλήνες στην κοίτη του ποταμού και λίγα μπάζα πάνω τους για να έχουμε μια πρόχειρη διαβασή, αυτό δεν έγινε. Οψιμότερη σκέψη ήταν να τοποθετηθούν μερικοί κορμοί ελάτων και μπάζα πό-τε; Σε λιγότερο απο ένα μήνα στους Καλαρρύτες έχουμε Κοινοτικές εκλογές πως θα μπορέσουν εκατοντάδες ψηφοφόροι να πάνε;

Όλα δείχνουν ότι και το καλοκαίρι του 1991 η μετάβαση στο αρχοντοχώρι Καλαρρύτες θα γίνεται με μου-

Ο μοναδικός τρόπος συγκοινωνίας των Καλαρρυτιών εν έτει 1991!!!

ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ

Μόλις ένας μήνας πρό των Κοινοτικών εκλογών των Καλαρρυτιών και τα πράγματα δεν έχουν αλλάξει. Ξεκαθαρίσει ως προς τους υποψηφίους. Οι συνδυασμοί τελικά θα είναι 2,3 ή και 4 ποιοί οι υποψήφιοι; Σίγουρη απάντηση σ' αυτό το ερώτημα θα δοθεί το βράδυ της 6-7-91 που λήγει η προθεσμία υποβολής υποψηφιοτήτων στο Πρωτοδικείο Ιωαννίνων.

Δυστυχώς γι' ακόμη μια φορά οι Καλαρρύτες χάνουν την μοναδική ευκαιρία του ενός και μόνο Συνδυασμού αποδεκτού απ' όλους. Η ευκαιρία είναι μοναδική γιατί σ' αυτές τις εκλογές οι Καλαρρυτιώτες εκτιμώντας την κρισιμότητα για την επιβίωση του αρχοντοχωριού τους, κατάφεραν να ξεφύγουν απο τους θανατηφόρους κοιμηματικούς εναγκαλισμούς όμως συγκεκριμένα άτομα δεν μπόρεσαν να παραμερίσουν τις προσωπικές μικρότητες, συμφέροντα και παθολογικούς εγωισμούς.

Είναι αλήθεια ότι ο προεκλογικός ανταγωνισμός σε γενικές γραμμές, κυλάει σε χαμηλούς τόνους και αυτό κυρίως ωφείλεται στην ωριμότητα των Καλαρρυτιωτών που αποφεύγουν τις οξύτητες και απομακρύνουν τους κατ' εθισμό «Κοινοτικοπατέρες» που χάνουν ευκαιρία να δημιουργούν, ευτυχώς μεμονωμένες, απaráδεκτες καταστάσεις (εκβιασμοί, απειλές, πιέσεις κάθε μορφής κ.α.).

Ελπίζουμε ότι και τον τελευταίο μήνα θα επικρατήσει συναίνεση, νηφαλιότητα, ψυχραιμία και σύνεση ώστε οι εκλογές να διεξαχθούν σε κλίμα ηρεμίας και σε πολιτισμικό επίπεδο αντάξιο της φήμης και της ιστορίας των Καλαρρυτιών.

Πιστεύουμε ότι όποιον κι' αν αναδείξει η κάλπη της 14/7/91, θα είναι ο Πρόεδρος όλων των Καλαρρυτιωτών. Ανεξάρτητα των τοιχόν συμπαθειών, των προτιμήσεων και της υποστηρίξεως του καθενός, πρέπει να του προσφέρουμε ΟΛΟΙ ΒΟΗΘΕΙΑ. Οι Καλαρρύτες έχουν την ανάγκη όλων. Ο νέος Πρόεδρος θα έχει υποχρεώσει να είναι Πρόεδρος όλων των Καλαρρυτιωτών. Οι ενέργειες και δραστηριότητες λειτουργημάτων του να καθορίζονται καθημερινά απ τις αρχές της απόλυτης διαφάνειας, της ευθύνης και της έγνοιας ώστε ν' αναστραφεί η καταστροφική πορεία του χωριού μας.

Θ.Κ.Μ.

ΟΙ «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Ο χορευτικός μας Όμιλος, γνωστός στο Πανελλήνιο και σ' όλη την Ευρώπη με την επωνυμία «Διοργανωτικός και Χορευτικός Όμιλος» «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» συνεχίζοντας την πολυετή πολιτιστική δραστηριότητα θα εμφανισθεί τόν Ιούλιο στην Ισπανία.

Ο Όμιλός μας, εκπροσωπώντας τη Χώρα μας, προσκλήθηκε να εμφανιστεί σε διεθνή Φολκλορική Φεστιβάλ της Β.Α. Ισπανίας και συγκεκριμένα στις πόλεις Σαν Σεμπασιάν, Μπιλμπάο, Βικτόρια κ.α.

Σημειώνεται ότι είναι η ενδέκατη συνεχής χρονιά που ο Όμιλός μας λαμβάνει μέρος σε Ευρωπαϊκά Φεστιβάλ. Με τις επιτυχείς εμφανίσεις του σε 45 Διεθνή Φεστιβάλ, με τις πολυάριθμες τιμητικές διακρίσεις του—εκ των οποίων ορισμένες είναι μοναδικές στον Ελλαδικό χώρο—με τις γνωριμίες του με εκατοντάδες συγκροτήματα απ' όλο τον Κόσμο, ο Όμιλός μας αναδείχθηκε αδιαφιλονίκητα ο καλύτερος πανάξιος πρεσβευτής του ονόματος ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ σ' όλα τα γεωγραφικά πλάτη και μήκη του Πλανήτη μας.

Η νέα αυτή πολιτιστική του εξόρμηση στην Ισπανία θα συνδυαστεί και με τουριστική περιήγηση. Έτσι δεκάδες Καλαρρυτιώτοπουλα θα έχουν την ευκαιρία να γνωρίσουν την Νεάπολη, τη Ρώμη, τη Φλωρεντία, την πανέμορφη κοσμοπολίτικη Γαλλική Ριβιέρα (Μόντε Κάρλο, Νίκαια), Βαρκελώνη, Ανδόρρα, Μπαγιόν, Σαν Σεμπασιάν, Μπιλμπάο, κ.α. Επιπλέον, εκτός της μοναδικής εμπειρίας μεγάλων Διεθνών Φεστιβάλ, θα γνωριστούν με εκατοντάδες μέλη 15 συγκροτημάτων απ' όλο τον Κόσμο.

Η αποστολή θ' αναχωρήσει την 16 Ιουλίου και θα επιστρέψει την 2 Αυγούστου.